

Til studiekomiteen
Fra studiedirektøren

Sakstype:	Vedtaks sak
Møtedato:	21. oktober 2010
Møte-/saksnr.	5-2010/ <i>Sak 2</i>
Notatdato:	12. oktober 2010
Arkivsaksnr.:	2008/129
Saksbehandlere:	Jonny Roar Sundnes (STA), Randi Gerd Øverland (MED)

Etablering av femårig masterprogram i ernæring ved MED

Bakgrunn

Det medisinske fakultet foreslår å erstatte dagens bachelor- og masterstudium i ernæring med et femårig masterstudium i ernæring.

Problemstillinger i saken

De aller fleste som begynner på bachelorstudiet er ernæring har til hensikt å bli kliniske ernæringsfysiologer. Tittelen klinisk ernæringsfysiolog er beskyttet etter Helsepersonelloven og krever autorisasjon. Over 95 prosent av dem som fullfører mastergraden i ernæring i dag, velger en emnekombinasjon som fører fram til autorisasjon.

Fakultetet argumenterer med at et femårig masterstudium i klinisk ernæring vil gi større mulighet for å bygge identitet som ernæringsfysiolog, større fleksibilitet i planleggingen av studieløpet og større muligheter for å profilere utdanningen som en profesjonsutdanning.

Et femårig profesjonsløp kan tilsynelatende gi mindre fleksibilitet og mobilitet for studentene enn dagens modell, men dagens bachelorstudium har en utydelig profil og gir ingen klar kompetanse hverken for andre masterstudier eller i yrkeslivet. Under 10 prosent av dem som fullfører bachelorstudiet i ernæring går ikke videre til master.

Regelverksmessige konsekvenser

Femårig mastergrad er hjemlet i Kunnskapsdepartementets forskrift om krav til mastergrad (§ 4). UiOs studie- og eksamensforskrift må justeres i forbindelse med etablering av et nytt femårig masterprogram. Fakultetet foreslår dessuten endringer i opptakskravene fra videregående skole, noe som må meldes inn ved høringer om Kunnskapsdepartementets opptaksforskrift.

Ressurser

Studieprogrammet blir etablert innenfor fakultetets eksisterende ramme. Etableringen kan gi administrative innsparinger ved at man unngår et eget opptak til master etter fullført bachelor.

Forslag til vedtak:

Studiekomiteen anbefaler universitetsledelsen å etablere et femårig masterprogram i ernæring i tråd med forslaget fra Det medisinske fakultet. Det nye programmet tilbys fra høstsemesteret 2011 innenfor fakultetets eksisterende ramme.

Monica Bakken
studiedirektør

Hege B. Pettersen
fung. seksjonssjef

Vedlegg:

Oversendelsesnotat, fakultetsnotat, fakultetsstyreprotokoll og utkast til programbeskrivelse.

Til: Studiekomiteen
Fra Det medisinske fakultet

Dato: 6. oktober 2010
Saksnr.: 2010/11521
Saksbehandler: Randi Gerd Øverland

Telefon:
Telefaks:
E-post:
Nettadresse:

Opprettelse av femårig mastergrad i klinisk ernæring

Fakultetsstyret ved Det medisinske fakultet vedtok i møte 28. september 2010 å foreslå opprettelse av en femårig master i klinisk ernæring som skal erstatte nåværende bachelor og master i ernæring. Programmet ønskes opprettet fra og med høsten 2011.

Fakultetet anmoder UiO om å foreslå følgende spesielle opptakskrav for den nye mastergraden: Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Biologi (1 og 2) og Kjemi (1 + 2). Som en overgangsordning benyttes nåværende opptakskrav til medisin, odontologi, ernæring og farmasi: Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Fysikk 1 og Kjemi (1 + 2). Vi anser biologi som et vel så relevant faglig grunnlag for ernæringsstudiet som fysikk.

Fakultetet vil komme tilbake til spørsmålet om overgangsordninger. Generelt bør de som er tatt opp til bachelorprogrammet få adgang til å fullføre bachelorgraden, men de som er tatt opp i 2010 og 2009 bør få tilbud om overgang til det nye programmet.

Med hilsen

Bjørn Hol
fakultetsdirektør

Ingrid Kjelsvik
seksjonssjef

Fakultetsnotat

Til: Det medisinske fakultetsstyret
Med.fak.sak:
Saksbehandler: Randi Gerd Øverland
Oslo, 8. september 2010

Femårig master (profesjonsstudium) i klinisk ernæring

Avdeling for ernæringsvitenskap foreslår å erstatte dagens bachelor- og masterstudium i ernæring (3+2 år) med et femårig masterstudium. Femårig master er hjemlet i § 4 i Forskrift om krav til mastergrad, og finnes ved UiO for eksempel ved Profesjonsstudiene i odontologi, jus og farmasi er eksempel på femårige mastergrader.

De aller fleste som begynner på bachelorstudiet er ernæring, har til hensikt å bli kliniske ernæringsfysiologer. Klinisk ernæringsfysiolog er en beskyttet tittel etter Helsepersonell-loven og krever autorisasjon. De som i dag fullfører mastergraden med en bestemt emnekombinasjon, og ikke er uegnet for yrket, oppnår slik autorisasjon. De aller fleste (over 95%) som tar mastergrad i ernæring i dag, velger en emnekombinasjon som fører fram til autorisasjon.

Fordeler med femårig master i forhold til dagens ordning

Å opprette et femårig masterstudium i klinisk ernæring vil gi:

- større mulighet for å bygge identitet som ernæringsfysiolog fra starten av studiet
- større fleksibilitet i planleggingen av studieløpet ved at man ikke må legge opp til at studiet kan avsluttes med en grad (bachelor) etter tre år
- større muligheter for å profilere utdanningen som en profesjonsutdanning, og på den måten kunne gi bedre og mer relevant informasjon i forbindelse med rekruttering. På denne måten kan man få enda bedre og mer motiverte søkere.
- administrative innsparinger ved at man ikke må ha eget opptak til master etter fullført bachelor.

Mulige ulemper.

- Et femårig profesjonsløp kan tilsynelatende gi mindre fleksibilitet og mobilitet for studentene enn en bachelor/master modell. Men dagens bachelorgrad har en utydelig profil og gir ingen klar kompetanse verken for andre masterstudier eller i yrkeslivet. Det svært få (under 10 %) av dem som fullfører bachelorstudiet i ernæring, som ikke går videre til master. Det vil fortsatt være mulig å ha suppleringsopptak av studenter med relevant bakgrunn på flere stadier i studiet, som i dag.

Hva skjer videre?

For å gjøre denne endringen må UiO opprette et nytt studieprogram og nedlegge de eksisterende. Det er ønskelig å starte det nye programmet høsten 2011. Det må etableres overgangsordninger.

Det er universitetsstyret som oppretter nye studieprogram. Siden dette forslaget rent praktisk innebærer små endringer, og ikke har budsjettmessige konsekvenser, vil det sannsynligvis kunne vedtas av rektor på fullmakt. Studiekomiteen ved UiO skal uansett ha saken til behandling.

Forslag om endrede opptakskrav

Forslaget om ny femårig mastergrad inneholder også et forslag til spesielle opptakskrav ut over generell studiekompetanse.

De spesielle opptakskravene er i dag felles for medisin, odontologi, ernæring og farmasi:

Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Fysikk 1 og Kjemi (1 + 2).

For det nye masterprogrammet foreslår Avdeling for ernæringsforskning at krav om fysikk skal erstattes av krav om to år biologi, slik at kravet blir:

Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Biologi (1 og 2) og Kjemi (1 + 2).

En slik endring må vedtas av Kunnskapsdepartementet (endring av Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler, % 4-2). Også her kan det eventuelt med overgangsordninger av hensyn til elever i videregående skole som allerede har gjort fagvalg med sikte på å søke ernæring.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret slutter seg til forslaget om å opprette en femårig mastergrad i klinisk ernæring. Forslaget innebærer nedleggelse av de nåværende programmene bachelor og master i ernæring.

Fakultetsstyret foreslår at de spesielle opptakskravene til det nye mastergradsprogrammet fastsettes til: Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Biologi (1 og 2) og Kjemi (1 + 2) og ber om at Universitetet i Oslo fremmer dette overfor Kunnskapsdepartementet

Dekanatet gis fullmakt til å fremme forslaget overfor Studiekomiteen, UiO, men de nødvendige sakspapirer.

Dekanatet gis fullmakt til å fastsette programbeskrivelse for det nye programmet når UiO har vedtatt å opprette det.

Fakultetsstyret tar til etterretning at forslaget ikke har budsjettmessige konsekvenser.

Vedlegg:

Forslag til programbeskrivelse for Master i klinisk ernæring (300 stp)

Sak 46/10 Femårig master (profesjonsstudium) i klinisk ernæring

2010/11521

Sakspapirer:

- Fakultetsnotat av 8.9.2010
- Forslag til programbeskrivelse for master i klinisk ernæring (300 stp)

Fakultetsstyret fattet følgende enstemmige vedtak:

Fakultetsstyret slutter seg til forslaget om å opprette en femårig mastergrad i klinisk ernæring. Forslaget innebærer nedleggelse av de nåværende programmene bachelor og master i ernæring.

Fakultetsstyret foreslår at de spesielle opptakskravene til det nye mastergradsprogrammet fastsettes til: Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og Biologi (1 og 2) og Kjemi (1 + 2) og ber om at Universitetet i Oslo fremmer dette overfor Kunnskapsdepartementet

Dekanatet gis fullmakt til å fremme forslaget overfor Studiekomiteen, UiO, men de nødvendige sakspapirer.

Dekanatet gis fullmakt til å fastsette programbeskrivelse for det nye programmet når UiO har vedtatt å opprette det.

Dekanatet gis fullmakt til å utarbeide en overgangsordning mellom de to nåværende studieprogrammene og det nye.

Fakultetsstyret tar til etterretning at forslaget ikke har budjettmessige konsekvenser.

Hvorfor velge dette programmet?

Å velge dette 5-årige masterprogrammet betyr at du blir en viktig medspiller i arbeidet for å bedre helsetilstanden i befolkningen. Profesjonsstudiet i klinisk ernæring er et spennende og høyaktuelt studium for deg som er interessert i kosthold og helse. Du lærer bl.a. om sammenhengene mellom kosthold, helse og sykdom.

Hensikten med dette studiet i klinisk ernæring er at du skal utvikle kunnskaper og ferdigheter som gjør deg i stand til å arbeide i tråd både med den enkelte persons behov og samfunnets lover og bestemmelser. Dette er aktuelt i en rekke situasjoner som klinisk veiledning og behandling av pasienter, opplysningsvirksomhet og undervisning generelt, samt forskning. ? Vil du arbeide med diagnostiske prinsipper for sykdommer i befolkningen og formidle kostholdsråd som behandling og forebygging? Eller vil du forstå det vitenskapelige grunnlaget for ernæringsfysiologiske prosesser i kroppen?

Hva lærer du?

Målet med studiet er å tilegne seg kunnskaper i anatomi, fysiologi, cellebiologi, biokjemi, ernæringslære, kostholdsforskning og vitenskapelige arbeidsmetoder. Etter endt studiet, vil studenten ha tilegnet seg kunnskaper og ferdigheter innen ernæringslærens naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige fagområder samt opptre som rådgiver og veileder i spørsmål om relasjonene mellom kosthold, helse og sykdom, både for enkeltpersoner og befolkningsgrupper. Studenten skal også ha evnen til selvstendig og kritisk å kunne evaluere, kommunisere og tilrettelegge kunnskap omkring ernæring, kosthold og helserelaterte problemer, og således være en veiledende og forebyggende instans til å fremme folkehelsen.

Hvordan søke

Det er opptak en gang i året. Søknadsfristen er 15. april. For visse søkergrupper er søknadsfristen 1. mars. Se nærmere beskrivelse av frister og prosedyrer for opptak gjennom Samordna opptak. Du søker om opptak til dette studieprogrammet gjennom Samordna opptak. Søknadskoden er xxx xxx og antall studieplasser er 20.

Comment [a1]: Dette får vi når programmet er opprettet.

Opptakskrav

Opptak til studieprogrammet krever normalt generell studiekompetanse. Søkere som er 25 år eller eldre, og som ikke har generell studiekompetanse, kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse. I tillegg er det spesielle opptakskrav: En av disse:

- Matematikk R1
- Matematikk (S1+S2)

Og begge disse:

- Biologi (1+2)
- Kjemi (1+2)

De spesielle opptakskravene kan også dekkes med fag fra videregående opplæring før Kunnskapsløftet, eller på andre måter. Les mer om spesielle opptakskrav.

Politiattest

Søkere til dette studiet må legge frem politiattest i forbindelse med opptak, jf. kap. 6 i forskrift om opptak til høyere utdanning.

Rangeringsregler

Studiet er adgangsregulert. Kvalifiserte søkere rangeres etter poeng. Rangeringsreglene er fastsatt i forskrift om opptak til høyere utdanning. Kvalifiserte søkere som ikke kan poengberegnes, blir rangert i forhold til poengberegnete søkere ved hjelp av en skjønsmessig vurdering, jf. § 7-12 i forskrift om opptak til høyere utdanning.

Innpassing av annen utdanning

Dersom du allerede har utdanning fra UiO eller fra et annet lærested, kan du søke om å få dette innpasset i graden din. Du kan få innpasset både norsk og utenlandsk utdanning.

Vi foretar en faglig vurdering av om den tidligere utdanningen kan innpasses.

Oppbygging og gjennomføring

Profesjonsstudiet i klinisk ernæring er et heltidsstudium som strekker seg over 10 semestre (5 år).

10. semester	Masteroppgave		
9. semester	Masteroppgave		
8. semester	<u>ERN4310 - samfunnsernæring</u>	<u>ERN4410 - klinisk ernæring</u>	
7. semester	<u>ERN4110 - Statistikk</u>	<u>ERN4120 - Humanforsøk</u>	<u>ERN4210 - ernæringsbiologi</u>
6. semester	<u>ERN3120 - Molecular, cellular and clinical nutrition</u>		
5. semester	<u>ERN3110 - Energigivende næringsstoffer og klinisk ernæring</u>		
4. semester	<u>ERNSEM4A - Ernæringsstudiet, 4. semester : Fordøyelse og ernæring</u>	<u>ERN2110 - Kosthold, samfunn og ernæringsepidemiologi</u>	
3. semester	<u>ERNSEM3 - Ernæringsstudiet, 3. semester : Signalsystemer, sirkulasjon/respirasjon, blod, immunologi, mikrobiologi, syre-base (nyre)</u>		
2. semester	<u>ERNSEM2 - Ernæringsstudiet, 2. semester : Cellebiologi</u>		
1. semester	Examen philosophicum	Humanbiologi og introduksjon til ernæring	
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

Frem til første del av fjerde semester (3 ½ semester) følger du det samme studieopplegget som medisin- og odontologistudentene. Studiet er basert på problembasert læring som pedagogisk prinsipp. Det vil si at du lærer ved å løse problemer og oppgaver i samarbeid med andre. Etter 3 ½ semester er studiet spesielt rettet mot ernæring.

Undervisningen foregår i form av forelesninger, seminarer, kurs, fremføringer og demonstrasjoner. I læringsprosessen veksles det mellom individuell arbeid, gruppearbeid, loggskrivning, refleksjon over eget arbeid og eksamen. Prosjektarbeid er viktig for at du skal lære deg samarbeid, konflikthåndtering og kommunikasjon.

I de fleste semestrene er det innlagt forskjellige former for praksis. Utplasseringene finner sted både i offentlig og privat sektor. Du får dermed innsyn i ernæringsfysiologers rolle på ulike arbeidsplasser. Hensikten er at du skal få prøve det du har lært av teori.

Undervisning og eksamen

Tid og sted

Tid og sted for undervisning og eksamen finner du på emnenes semestersider.

Undervisning og læringsformer

Undervisningen foregår dels som felles forelesninger, dels som arbeid i grupper med PBL samt gjennom opplæring i praktiske ferdigheter. Masteroppgaven er en selvstendig vitenskapelig undersøkelse hvor studenten tilknyttes og konsentrerer seg om et av de etablerte forskningsfelt ved instituttet.

Obligatorisk undervisning

I første del av studiet (3 ½ semester), gjelder eget opplegg for Obligatorisk undervisning. For studiet for øvrig gjelder egne regler for obligatorisk undervisning.

I forbindelse med kurset ERN4410 – klinisk ernæring, er det en fire ukers praksis opplæring.

Undervisningsspråk

Med unntak av noen få emner er undervisningsspråket Norsk. Informasjon om dette fremgår av emnesidene.

Undervisningssted

Universitetet i Oslo - Domus Medica, Sognsvannsveien 9.

Eksamens- og vurderingsformer

Vurderingsformer: Framgår av den enkelte emnebeskrivelse.

Eksamensspråk

I de fleste emnene som inngår i studieprogrammet gis eksamensoppgavene på norsk, og eksamensbesvarelsen skal som hovedregel være på norsk.

Karaktersystem

I studieprogrammet inngår både emner som benytter karakterskalaen bestått/ikke bestått og emner som benytter den graderte karakterskalaen med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått, jf. § 6.1 i Forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Oslo. Hvilket karaktersystem som benyttes fremgår av hver enkelt emnebeskrivelse.

Vitnemål

Vitnemålet blir utstedt når du har fullført programmet. Vitnemålet blir på norsk.

Et semester i utlandet

Avdeling for ernæring jobber kontinuerlig med å utvide mulighetene for våre studenter til å ta deler av mastergraden i utlandet. Vi har per i dag utvekslingsavtaler med blant annet Sør Afrika, Tyskland, Spania, Sverige og Frankrike.

Jobb og videre studier

Videre studier

Etter mastergraden kan du med videre forskning og studier oppnå en doktorgrad (PhD) i ernæring.

Jobbmuligheter

En mastergrad betyr en sterk faglig kompetanse som kan gi deg mange spennende karrieremuligheter. Med en mastergrad i klinisk ernæring, kan du bli autorisert som klinisk ernæringsfysiolog og kan jobbe med pasientbehandling på offentlige sykehus i Norge.

Studiekvalitet

Vi vil gi en aktuell og relevant utdanning, med best mulig undervisning og veiledning. Derfor er det viktig at du som student bidrar med tilbakemeldinger og deltar i evaluering av studiene.

Studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- Programledelsen vurderer årlig om programmets mål er oppfylt, og tilsynssensorer fører tilsyn med og bidrar til å utvikle eksamen og sensur.
- Fakultetet foretar minst hvert fjerde år en grundigere evaluering av programmet, der også eksterne representanter deltar
- Emnene som inngår i programmet evalueres annet hvert år.

Les mer om [kvalitetssystemet for utdanningen ved UiO](#).

Kontakt oss

Avdeling for ernæringsvitenskap

Besøksadresse:

Domus medica, Sognsvannsveien 9, 0316 Oslo

Ekspedisjonstid:

12.30 - 14.30

Postadresse:

Postboks 1046 Blindern

0316 Oslo

Telefon: 22 85 13 56

Faks: 22 85 13 41

E-post: studieve@basalmed.uio.no

Web: <http://www.med.uio.no/imb/nutri/index.html>